

"Ramazan-ı Şerifte en zenginden en fakire kadar herkesin nefsi anlar ki, kendisi malik değil, memlûktür; hür değil abddir. Emir olunmazsa en âdi en rahat şeyi de yapamaz, elini suya uzatamaz diye mevhum rubûbiyeti kırılır..." İzahı?

"Ramazan-ı Şerifte en zenginden en fakire kadar herkesin nefsi anlar ki, kendisi malik değil, memlûktür; hür değil abddir. Emir olunmazsa en âdi en rahat şeyi de yapamaz, elini suya uzatamaz diye mevhum rubûbiyeti kırılır, ubudiyeti takınır, hakiki vazifesi olan şükre girer."(1)

Bir şeye sahip olmak, o şeyin her şeyine ve her durumuna sahip olmaktan geçer.

Mesela, **"güneş benimdir"** diyebilmen için güneşi boşlukta durduracak bir güce ve her elementini temin edecek bir zenginliğe, düzenini sağlayacak bir irade ve ilme sahip olman gerekir. Kısaca güneşin her şeyine sahip olman gerekiyor. O zaman güneş benimdir demeye hakkın olabilir. Yoksa güneşin hiçbir işine müdahil olamadığın halde güneş benimdir demen hayali bir sahiplenme ahmaklığından başka bir şey değildir.

Bu açıdan bakıldığında insan, sonsuz acizliği ve sonsuz fakirliği bakımından hiçbir şeye sahip değildir. İnsanın kendi bedeni ve bedenindeki azaları da kendine ait değildir. Mesela mideye benim diyebilmesi için midenin her şeyine hakim olması, oradaki düzeni mükemmel bir şekilde bilmesi ve idare etmesi gerekir. Ki çok insan midesinin nerede olduğunu bile tarif etmekten acizdir.

Gerçek böyle iken, felsefi safsataların yardımını da arkasına alarak insan hayali bir benlik davası ile her şeye gerçek anlamda sahip olduğunu iddia ediyor. Ve kendini memlûk (*yaratmaktan aciz bir kul*) değil malik zannediyor; Firavun'un ilahlık iddia etmesi gibi.

İşte insanın hayali benliğini ve bencilliğini terbiye etmek için oruç mükemmel bir perhiz, muazzam bir ilaç gibidir.

Evet, Ramazan ayında en zenginden en fakire kadar herkesin nefsi anlar ki, kendisi yaratmak açısından malik (*sahip*) değil, memlûktür (*köledir*); hür (*yaratıcı*) değil kuldur. Allah izin vermezse en basit en rahat şeyi dahi yapamaz, mesela elini suya

---

uzatamaz diye hayali benliği kırılır, ıslah olur ve ardından da kul olduğunun bilincine ulaşır. Ve gerçek görevi olan Şükre girer.

Kısaca oruç insana acizliğini, Allah'ın da kendine Rab olduğunu hatırlatıyor.

(1) bk. [Mektubat, Yirmi Dokuzuncu Mektup, İkinci Risale \(Ramazan Risalesi\)](#)